

Dyskusja nad datą zakończenia KBWE

W poniedziałek głównym tematem posiedzenia plenarnego na madryckim spotkaniu KBWE była data przyjazdu ministrów spraw zagranicznych 35 państw — uczestników procesu KBWE na sesję końcową. Termin ten pozostał nie ustalony.

Dyskusja i brak jednolitego stanowiska co do daty sesji ministerialnej sprawiają, że uważa się obecnie na mało prawdopodobne, by robocza faza spotkania madryckiego dobiegła końca we wtorek, jak to przewidywano.

Spotkanie działaczy SD z delegatami na światowe forum pokoju w Pradze

Udziałowi Stronnictwa Demokratycznego w walce o pokój poświęcone było 11 bm. w Warszawie ogólnoświatowe spotkanie działaczy SD z delegatami na światowe forum pokoju w Pradze. W obradach, które prowadził przewodniczący CK SD, wicepremier Edward Kowalczyk, wzięli również udział przedstawiciele KC PZPR, NK ZSL, Rady Krajowej PRON, organizacji społecznych i młodzieżowych oraz ambasady Związku Radzieckiego, Czechosłowacji i NRD.

Zebrań wysłuchał informację o inicjatywach pokojowych Związku Radzieckiego, o udziale delegacji polskiej w światowym zgrupowaniu „O pokój i życie, przeciw wojnie jądrowej” w Pradze. W dyskusji wielokrotnie wracano do zadań aktywności stronnictwa w walce o pokój, rozbrojenie i współpracę międzynarodową.

W przyjętej podczas spotkania rezolucji działacze SD reprezentujący wszystkie instancje wojewódzkie wyrazili pełne poparcie dla pokojowych inicjatyw Związku Radzieckiego i państw Układu Warszawskiego. Solidaryzują się również z apelem zgromadzenia praskiego. Stwierdzili też, że zdecydowani są realizować rezolucję XII Kongresu SD w sprawie pokoju, bezpieczeństwa i współpracy międzynarodowej oraz wspólne oświadczenie Stronnictwa De-

H. D. Genscher w Waszyngtonie

Zachodniomemiecki minister spraw zagranicznych Hans-Dietrich Genscher, który w poniedziałek przybył do Waszyngtonu z 24-godzinną wizytą, wkrótce po przylocie spotkał się z sekretarzem stanu Georgem Shultzem by poinformować go o rozmowach radziecko — zachodniomemieckich, jakie odbyły się w ub. tygodniu w Moskwie.

W spotczeniu ministra Genschera podkreślono, że rząd zachodniomemiecki ma nadzieję, iż Stany Zjednoczone zaakceptują wkrótce formułę kompromisową, wypracowaną przez 35 delegacji, uczestniczących w madryckim spotkaniu KBWE.

Eksplozja „Boeing-737”

W poniedziałek o godzinie 14.20 czasu warszawskiego dwa kilometry od miasta Cuenca w Ekwadorze, 470 kilometrów na południe od stolicy kraju, Quito, eksplodował wojskowy samolot transportowy typu „Boeing-737” ze 120 osobami na pokładzie. Przewoził na trasie Quito — Cuenca wojskowych ekwadorskich.

Według pierwszych doniesień maszyna eksplodowała w powietrzu po 45-minutowym locie. Spadła w górzysty rejon w pobliżu koszar. Oddziały żołnierzy przystąpiły do akcji ratunkowej.

Holenderscy rzeźnicy ochrony środowiska demonstrują przed ambasadą brytyjską w Hadze przeciwko zanieczyszczeniu przez brytyjski statek

DZIENNIK ŁÓDZKI

Najstarsza gazeta Łodzi

Wydanie
A

ŁÓDŹ
wtorek 12 lipca 1983 roku
Rok XXXIX
nr 135 (10351)

Cena
5 zł

Konsultacyjna Rada Gospodarcza

Kierunki usprawniania reformy

Stanowisko w sprawie modyfikacji mechanizmu reformy gospodarczej oraz analiza tendencji i zagrożeń rozwojowych były tematem plenarnego posiedzenia Konsultacyjnej Rady Gospodarczej, jakie odbyło się w Warszawie 11 bm. W odróżnieniu od opracowania pełnomocnika rządu ds. reformy gospodarczej, przedstawiającego poszczególne modyfikacje reformy w kilku wariantach, opracowanie KRG, która było przedmiotem dyskusji, zawiera jeden tylko zestaw propozycji.

U podstaw koncepcji KRG leżą dwie myśli przewodnie: 1) potrzeba maksymalnego ograniczenia w gospodarce zakresu decyzji uznaniowych, stwarzających pole do

(Dalszy ciąg na str. 2)

Prymas Polski zakończył wizytę w Rzymie

11 bm. powrócił z Rzymu do Warszawy Prymas Polski kardynał Józef Glemp.

Na warszawskim lotnisku Okęcie kardynał witali przedstawiciele Episkopatu Polski z jego sekretarzem arcybiskupem Bronisławem Dąbrowskim. Przybył kierownik Urzędu ds. Wyznań min. Adam Łopka. Po przywitaniu Prymas odpowiadając na pytania dziennikarzy, oceniając pielgrzymkę Jana Pawła II do ojczyzny stwierdził m. in., że Kościół polski jest niezwykle zadowolony z jej przebiegu. Utwierdziła ona nas samych — powiedział Józef Glemp — że jesteśmy zdołni do wielkiego wysiłku, do porządku, do pokazania w skali kraju, że potrafimy się zorganizować i lepiej przygotować wizytę papieską niż czynimy to inne kraje.

Nawiązując do fragmentu kazania, które wygłosił w rzymskim kościele pod wezwaniem św. Stanisława Prymas wyznał, że informacja przekazywana była często w pewnych kręgach w dezinformację. Zwracając się do przedstawicieli zachodnich środków masowego przekazu powiedział, że praktyka taka prowadzi do ograniczenia swobody wypowiedzi i osądu, wolności praw człowieka.

Jedno z pytań dotyczyło oceny

Zniwa w pełni

Opady burzowe, które wystąpiły 11 bm. w centrum i innych rejonach kraju, choć zakłóciły przebieg żniw, rolnicy przyjęli z zadowoleniem. Deszcze te są bardzo potrzebne dla roślin okopowych, a także pastwisk i zbóż jarych, które z powodu niedoboru wody nie doboru wilgoci w glebie zaczęły szybko bieleć. Najbardziej widoczne są skutki długotrwałej suszy na glebach lekkich, zwłaszcza w województwach południowo-wschodnich, Wielkopolsce oraz na Kujawach.

Resort rolnictwa ocenia, że jeżeli ożymy został już zebrany, w większości regionów, z wyjątkiem

Wspólne posiedzenie prezydów centralnych organów rewizyjnych PZPR, ZSL i SD

11 bm. w siedzibie NK ZSL w Warszawie odbyło się drugie już wspólne posiedzenie prezydów: Centralnej Komisji Rewizyjnej PZPR, Głównej Komisji Rewizyjnej ZSL i Centralnej Komisji Rewizyjnej SD. Porządek obrad objął następujące problemy:

- informacja i dyskusja o kierunkach prac nad ustanowieniem spójnego systemu kontroli w państwie;
- ocena funkcjonowania komisji współdziałania partii i stronnictw politycznych na wszystkich szczeblach;
- istota i zasady kontroli realizacji uchwał wspólnych posiedzeń plenarnych PZPR, ZSL, SD na szczeblu centralnym i wojewódzkim.

Informacje o stanie prac nad systemem kontroli w państwie przedstawił dyrektor generalny w URM — gen. bryg. Marian Ryba. W dyskusji podkreślano szczególnie zainteresowanie partii i stronnictw kierunkami doskonalenia systemu kontroli i skutecznością działań kontrolnych. W ostatnim okresie nasiliła się aktywność kontroli na wielu istniejących organach kontroli. Miało to niewątpliwie wpływ na porządkowanie poszczególnych odcinków życia gospodarczego i działalności administracyjnej.

Uchwała Rady Ministrów o ograniczeniu ilości kontroli formalnych wychodzi naprzeciw sprężynom sformułowanym w dyskusji. Jednak obok kontroli o charakterze administracyjnym istnieje duży obszar zaniechania lub ograniczonej

aktywności w sferze kontroli społecznej zarówno ze strony organów przedstawicielskich, rad narodowych jak i organizacji społecznych, związków zawodowych i grup obywatelskich.

Partia i stronnictwa polityczne przykładają ogromną wagę do sprawnego funkcjonowania kontroli społecznej i gospodarczej, zwłaszcza w sytuacji wdrażania reformy gospodarczej, samodzielności przedsiębiorstw, szczególnych obowiązków administracji itp.

Niewystarczająca jest formalna zgodność działania z przepisami i harmonogramami programowo-służbowymi. Równie ważne jest prze-

(Dalszy ciąg na str. 2)

Oświadczenie „Zielonych”

Na zakończenie kilkudniowych rozmów w Waszyngtonie delegacja zachodniomemiecka „Zielonych” opublikowała wspólnie z amerykańskim ruchem pokojowym oświadczenie. Sygnatariusze dokumentu wyrażają sprzeciw wobec rozmieszczenia w Europie nowych rakiet atomowych USA i odpowiadają się za przynajmniej potencjalne zagrożenie broni atomowej i chemicznej. Równocześnie amerykański ruch pokojowy i zachodniomemieccy „Zieloni” zaapelowali do Kongresu o uchylenie przesunięcia terminu projektowanego rozmieszczenia rakiet „Pershing-2” i pocisków „Cruise”, aby pozwolić na kontynuowanie wysiłków pokojowych.

(PAP)

Współpraca atomowa USA — ChRL?

Korespondent agencji UPI w Pekinie pisze, że w Waszyngtonie przebywa chińska delegacja na wysokim szczeblu, która prowadzi z przedstawicielami USA rozmowy na temat ewentualnej współpracy między obu państwami w dziedzinie nuklearnej. Rozmowy te mogą doprowadzić do wyrażenia przez władze USA zgody na sprzedaż Chinom technologii jądrowej przez firmy Stanów Zjednoczonych. Są to pierwsze kontakty obu stron w tej sprawie.

Chiny na razie nie mają elekrowni atomowej, jednakże rozpoczęły już budowę pierwszego tego rodzaju obiektu w pobliżu Szanghaju. ChRL zawarła też z Francją wstępne porozumienie w sprawie budowy czterech reaktorów atomowych.

Dotychczas Chiny miały trudności w nabywaniu technologii nuklearnej za granicą, ponieważ nie podpisały międzynarodowego układu o nierozpraszaniu broni jądrowej.

DZIEŃ CONIESIE

W 193 dniu roku słońce weszło o godz. 4.28, zając zaś o godz. 20.54.

Imieniny obchodzą

Brunon, Weronika, Jan, Gwalebert, Tolimir

Dziśmy synoptyki:

w dniu dzisiejszym dla Łodzi przewiduje następujące warunki: zachmurzenie duże z rozproszonymi przeświatami. Przewidywany opad przelotny. Temp. maks. w dzień 25 st. Wiatry słabe z kierunków północnych.

Ciepłota o godz. 19.00 wynosiła 10,4 hPa (745,9 mm).

Z kalendarza wydarzeń

1968 — Zm. Ada Sari, śpię-waczka

Taka sobie myśl

Wszystko powinno się robić tak prosto, jak tylko jest to możliwe — ale nie, proszę!

Uśmiechnij się

...I SMUTEK RODZICÓW

Kwiaty na grobie gen. Z. Berlinga

Trzy lata temu — 11 lipca 1980 roku zmarł w Warszawie gen. broni Zygmunt Berling, współorganizator i pierwszy dowódca 1 Dywizji Piechoty im. Tadeusza Kościuszki, dowódca 1 korpusu i 1 Armii Polskiej w ZSRR, współorganizator i członek Prezydium Związku Patriotów Polskich w ZSRR, wybitny dowódca oraz działacz państwowy i społeczny wiceprezes Rady Naczelnej ZBoWiD odznaczony orderem „Budowniczych Polski Ludowej”

11 bm. w rocznicę śmierci generała delegacje wojska, w tym

1. Warszawskiej Dywizji Zmechanizowanej im. T. Kościuszki, oraz organizacji kombatanckich, wśród nich Związek Bojowników o Wolność i Demokrację, złożyły na grobie Z. Berlinga — w kwatery 1 Armii Wojska Polskiego na wolskich Powązkach w Warszawie — wieńce i kwiaty. (PAP)

TYLKO W SOBOTĘ I NIEDZIELĘ

170 pożarów leśnych

Brak opadów test przyczyną zagrożenia pożarowego w lasach, a także w rolnictwie. Ostatnie opady nieznacznie łagodzą to zagrożenie. Przy wysuszonym poszyciu drzewostan porównać można do beczki z prochem — każda nawet najmniejsza iskra grozi tu niebezpiecznym skutkiem. Niestety, nie wszyscy korzystający z leśnych spacerów zdają sobie z tego sprawę. Przekonanie o tym, smutny bilans ostatniej soboty i niedzieli podczas których odnotowano w całym kraju blisko 170 pożarów leśnych spowodowanych przeważnie wskutek nieostrożności i lekkomyślności ludzi. Tylko w niedzielę 16 bm., z ogniem w lasach trzeba było walczyć w 94 miejscach.

W większości przypadków pożary udało się ugaszczyć dość wcześnie, ale ogromne straty w drzewostanach są i tak bardzo duże. W Nadleśnictwie Garwolin ogień strawił ok. 150 ha lasu a straty z tego tytułu szacuje się na 35 mln zł. W woj. ko-

rzowskim w ciągu ubiegłego tygodnia strażacy musieli walczyć z 46 pożarami. Najczęściej, bo aż 31 razy, płonęły właśnie lasy z drzewem poszło ponad 92 ha drzewostanu o wartości 11 mln zł.

W coraz liczniejszych rejonach władze województwa, kierując się troską o całość tego bogactwa, takimi są lasy zmuszone są do podejmowania decyzji o zakazie wstępu na tereny leśne. W poniedziałek 11 bm. zakaz taki obowiązywał już w ponad 30 województwach.

Leśnicy apelują o ściśle przestrzeganie tych zastrzeżeń przez obywateli. Jednocześnie służby leśne straż pożarna oraz przedstawiciele urzędów gminnych zobowiązani zostali do czuwania nad tym, aby zakaż z całą surowością, podczas prowadzonych leśnych patroli.

(PAP)

CAF — UPI — telefoto

TYLKO DLA DYREKTORÓW

„Surtex” — zmierzch reformy?

Wiosną tu i ówdzie słyszało się, że powstaje nowe przedsiębiorstwo obrotu towarowego przemysłu włókienniczego, które zajmować się będzie reglamentacją surowców. Niewielu jednak dyrektorów miało już do czynienia z tą jednostką. Ostatnio mówi się na temat „Surtexu” więcej — i w dyrektorskich gabinetach i na naradach z udziałem robotników — najczęściej w kontekście sprowadzającym istnienie tego przedsiębiorstwa do utraty samodzielności — przynajmniej surowcowej. Nie brak osób widzących w tym jedną z oznak zmierzchu reformy. Przedstawiamy zatem Czytelnikom rozmowę z MIECZYSLAWEM MUSIAŁEM — z-cą dyrektora d.s. obrotu towarowego w „Surtexie”.

„DE” — Kiedy i dlaczego powołano wasze przedsiębiorstwo?

MIECZYSLAW MUSIAŁ — Zarządzeniem nr 1783 minister przemysłu chemicznego i lekkiego utworzył od dnia 1 stycznia br. Przedsiębiorstwo Obrót Towarowy Przemysłu Włókienniczego „Surtex” mieszczące się w Łodzi. Zarządzenie to było logiczną konsekwencją Uchwały nr 226 Rady Ministrów z listopada ub. roku w sprawie zasad zaopatrzenia materiałowo-technicznego z 1983 r. oraz Uchwały nr 289 Rady Ministrów z 30 grudnia 1982 r. w sprawie zamówień rządowych na materiały i wyroby. Do funkcji przedsiębiorstwa bowiem należy opracowywanie bilansów materiałowych dla potrzeb przedsiębiorstw resortu przemysłu chemicznego i lekkiego. Urzędu Gospodarki Materiałowej i Komisji Planowania oraz organizowanie i prowadzenie obrotu surowcami półfabrykatami i wyrobami przemysłu włókienniczego, a w szczególności bawełna, przędza bawełniana i wełniana włókna chemiczne i naturalne, szwalniczy. Przedsiębiorstwo ma zasięg ogólnokrajowy i obejmuje całość przemysłu tak kłusowego jak i spółdzielczego i rzemieślniczego.

„DE” — Kiedy zaczęliście działalność?

M. M. — Przedsiębiorstwo powołano 1 stycznia, a data 1 lutego oznaczała się pierwsze angaże. W biegu, zatrudniając kolejnych pracowników, wzięliśmy się za zamówienia rządowe — podpisaliśmy roczne umowy z producentami włókien chemicznych i naturalnych, organizując giełde na II kwartał. W marcu podjęliśmy prace nad przygotowaniem zamówień na III kwartał br. Przed kilkoma dniami zakończyliśmy pierwsze organizowanie przez nasze przedsiębiorstwo wraz ze zrzeszeniami giełdy — bawełniarską oraz giełde wełnianych przedmiotów czesankowych, a obecnie przygotowujemy drugą giełde włókien chemicznych na III kwartał. Nie było to łatwe zadanie, bowiem trzeba było zainteresować społeczność, zapewnić surowiec, do produkcji wyrobów społecznie niezbędnych, a zarazem nie pozostawić przedsiębiorstw, które nie zostały objęte programami czy zamówieniami rządowymi, możliwości pracy.

„DE” — Ile osób liczy firma?

M. M. — W tej chwili 34.

„DE” — I to już koniec?

M. M. — Nie zakładamy, że w sumie będzie ok. 50 osób, by podjąć zadaniem nałożonym na nas na bieżący rok. Jeżeli firma się rozwija, i będzie się rozwijać, być może trzeba będzie rozszerzać ją personalnie, zwłaszcza gdyby udało się nam wejść w obrot magazynowy.

„DE” — Koszty działalności pokrywane są z wasz prowizji ustalonej przez Urząd Cen od realizowanych dostaw materiałów i wyrobów. Jaka jest to prowizja i czy w istocie jestecie przedsiębiorstwem samofinansującym się?

M. M. — Tak. W stosunku do obrotu potrzebujemy nasze (piące, wyposażenie) nie przekraczały 0,1 proc. — i taki był nasz wniosek dotyczący wysokości marży. PKC po analizie taka wysokość prowizji zatwierdziła. Prowizja zaczęła wpływać później niż powstało przedsiębiorstwo, no po zawarciu umów z producentami włókien chemicznych i naturalnych w tej chwili już testujemy przedsiębiorstwem samofinansującym się.

„DE” — Jaka w tej sytuacji będzie rola zrzeszeń branżowych? Kiedy powstały mówiliście, że ich główną funkcją będzie zdobywanie surowców, tzw. „przebijanie się”, jako że w gromadzie większa siła. Czy w związku z tym nie dojdzie do dublowania, powielania funkcji? Czy zrzeszenia okażą się niepotrzebne, czy może wy?

M. M. — Istotnie jedną z funkcji zrzeszeń jest koordynacja zabezpieczenia surowcowego, ale to tylko jedna z funkcji. Zrzeszenia miały jednak mały, albo żaden wpływ na ukierunkowanie sprzedaży swoich przedsiębiorstw. A ta sprzedaż również odnosi się do surowców, które są podstawą produk-

cji w innych branżach. Widzimy przecież możliwość współpracy ze zrzeszeniami jako zbiorowymi odbiorcami upoważnionymi przez przedsiębiorstwa do podpisywania z nami umów.

„DE” — Spotkałam się z sytuacją przynależności zakładu do zrzeszenia poziomu — branżowego i do zrzeszenia pionowego wokół producenta surowca, przy czym wkrótce dojdzie pod presją samorządu — do rezygnacji z pierwszego...

M. M. — Oczywiście do tego zakłady i samorządy mają pełne prawo przyjmując spodziewane największe korzyści. Są to jednak tylko korzyści spodziewane, bo jakie one ostatecznie będą, zależy od rozwoju życia gospodarczego. Przytoczyła pani ten fakt sugerując zwiastanie się z drugim zrzeszeniem chęcią zdobycia lepszego zaopatrzenia...

„DE” — Skoro jednak powstał „Surtex”, to nie mają wielkich szans, czy tak?

M. M. — Dla nas jednakowym partnerem są zakłady należące np. do zrzeszenia „Marinex” jak i do zrzeszenia „Textor”. Miarą, jaką przykładamy jest ta sama, co nie wyklucza różnego doświadczenia przedsiębiorstwa do surowca (w części poza programowej). Zależy to nie tyle od przynależności, co od obustronnych korzyści. Nie naszą rolą jest przeszkadzać w takich powiązaniach i odstawać w ten sposób od reformy. „Surtex” mieści się w reformie, tylko w ramach tej całej swobody ma obowiązek zabezpieczyć sferę uznana przez państwo za najważniejszą.

„DE” — Jak pogodzić wasze zadania z problemem, o którym dużo mówiliście przy okazji programów oszczędnościowych i antyinflacyjnego — by nie dawać surowców wszystkim po trochu, lecz zdecydować się gdzie dać je w pełni (tym, którzy mają ludzi i środki), a w jakiej produkcji zrezygnować w ogóle?

M. M. — Założenie podstawowe jest realizowane przez zapewnienie surowców na produkcję społecznie pożądaną. Pozostałe kwestie nadwyżki zapriorytetowej. I tu zaczyna się problem. Kto mógłby być tu najlepszą wyrocznią, komu dać, a komu nie. Np. czy dać surowiec dla spółdzielczego inwalidzi, czy lepiej te produkcje wygaszyć, bo klucz wykorzystania ten surowiec efektywniej? To skrajny przykład, lecz obrazuje dylemat, reszta to już niuanse. Nie znajdujemy mechanizmu w pośrednictwie. Nie sądzę, by nasze przedsiębiorstwo mogło o tym wyrokować w ramach zrzeszeń. Niezależnie od podziału proporcjonalnego, by nie dopuścić do ucieszek z tego przemysłu ludzi, którzy jeszcze zostali. Osobiście nie mam skrupułów typu czy zabezpieczyć surowiec do produkcji do wyposażenia wnętrza, czy na bieliznę, ale trudno z drugiej strony zastanawiać się, czy np. wygaszać ZWO „Vera” a utrzymać Zakłady Tekstilne Dekoracyjnych „Dekora”, czy odwrotnie. Tu już muszą zadziałać mechanizmy rynkowe...

„DE” — Wiemy już jakie są wasze zadania na dziś, a na jutro? Słowem, jak długo będziecie potrzebni?

M. M. — Niektórzy uszczypliwie mówią, że powołano nas na jeden rok. Mamy nadzieję, że nasza działalność związana z obowiązkowym pośrednictwem będzie jak najkrótsza. Natomiast jest wiele racjonalnych przesłanek dalszego istnienia, które zważywszy przedsiębiorstwa z szukania kontaktów z dostawcami i odbiorcami, co pochłania masę energii i kosztów. Funkcja pośrednika handlowego znana jest od dawna i w naszym nie odbiega od zasad reformy. Zresztą już dziś istnieją nie tylko problemy z brakiem, lecz i nadmiarem surowców np. włókien celulozowych czy polipropylenowych. My zaś posiadając bilanse potrzeb i możliwości możemy wskazać, gdzie można ów surowiec korzystnie sprzedać lub wykorzystać jako substytut zmniejszając np. import. Mamy więc nadzieję, że i w przyszłości dobrowolnych klientów nam nie zabraknie.

„DE” — Czego wypada wam życzyć. Dziękujemy za rozmowę.

Rozmawiała: AGNIESZKA OSTAPOWICZ

Pożarowe SOS

Upalna, słoneczna pogoda i brak opadów powodują duże zagrożenie pożarowe. Jak podaje PAP, w danych Komendy Głównej Straży Pożarnej tylko w ciągu jednego dnia na terenie całego kraju wybuchło 184 pożary. Są to tragiczne statystyki. W ośmiu dniach stała się przed wszystkim lasy oraz zabudowania wiejskie. Straty sięgają wielu milionów złotych. Należy pamiętać o zachowaniu maksymalnej ostrożności w obchodzeniu się z ogniem, przestrzeganiu przepisów przeciwpożarowych. Niech od naszej nieuwagi, a często i bezmyślności nie pominie największy sprzymierzeniec człowieka — las, niech z dymem nie idzie na marne całoroczna praca rolnika.

Na zdjęciu: strażacy w akcji przy gaszeniu pożaru lasu.

CAF — Gawałkiewicz

N a pytanie postawione w tytule można odpowiedzieć pozytywnie, chociaż trzeba sobie zdawać sprawę z tego, że wielu może w tym miejscu zapytać z kolei: praca będzie, ale jaka? Bo chociaż zapotrzebowanie na absolwentów szkół zawodowych i średnich przewyższa w tym roku o 40 tysięcy przewidywaną liczbę absolwentów, to różnice w strukturze popytu i podaży powodują, że gdy w jednych zawodach ludzi zabraknie, w innych nie będzie dla nich pracy.

Absolwenci i prognozy

Według prognozy Ministerstwa Pracy, Płac i Spraw Socjalnych bardzo znaczna, bo oceniona na 60 tysięcy, nadwyżka miejsc pracy odnosi się do absolwentów zasadniczych szkół zawodowych. Nie wszyscy jednak absolwenci ZSZ mogą przebiegać w ofertach. Poszukiwani są ślusarze i tokarze, których będzie o 25 tysięcy mniej, niż ofert pracy. Także — murarze i tynkarze, którym oferuje się 20 tysięcy miejsc pracy ponad liczebność tej grupy absolwentów. W zawodach snobacza, elektryka i stolarka nadwyżka ofert nad liczbą kończących szkoły zasadnicze ma wynieść po 5 tysięcy, a w zawodach: ślusarz remontowy i mechanik urządzeń — 4 tysiące.

Mimo optymistycznie-natomiast jawi się perspektywa zatrudnienia absolwentów ZSZ o kierunku rolniczym. Dla rolników i ogrodników, jak wynika ze wspomnianej prognozy, zabraknie 14 tysięcy miejsc pracy. Ponieważ podobne zjawisko obserwuje się w odniesieniu do absolwentów większości kierunków akademickich rolniczych, można mówić wręcz o absurdzie: zastępy ludzi wykształconych pozostają bez możliwości podjęcia pracy w rolnictwie, podczas gdy olbrzymia większość gospodarstw rolnych prowadzi ludzi z ukończoną co najmniej szkołą podstawową. A może wzorem innych państw, którym bezskutecznie próbujemy dorównać w poziomie produkcji rolniczej, ustanowić tę dziedzinę ojcowiskowego gospodarstwa i każdy kto zamierza objąć własne gospodarstwo musi ukończyć co najmniej zasadniczą szkołę rolniczą? Przynajmniej będziemy

wówczas wiedzieli, po co kształcimy rolników i trafia do szkół rolniczych ci, którzy powinni.

Obok rolników i ogrodników sporo miejsc pracy może zabraknąć dla kierowców-mechaników. Deficyt oblicza się na 9 tysięcy miejsc. Na 1000 ocenianych niedostatek miejsc pracy dla absolwentów szkół hotelarsko-gastronomicznych. Jest to sytuacja podobna jak w roku ubiegłym. Wówczas również najtrudniej było o pracę dla wymienionych wyżej grup absolwentów zasadniczych szkół zawodowych.

Czy wszyscy znajdą pracę?

Z bilansu wynika, że około 5 tysięcy absolwentów średnich szkół zawodowych może mieć kłopoty z zatrudnieniem w swojej specjalności i w miejscu zamieszkania. Dla absolwentów liceów ogólnokształcących pracy nie zabraknie, chociaż tylko dla połowy z nich zapewniono odpowiednie zajęcia. Zakłada się bowiem, że druga połowa, po przystąpieniu się do podjęcia zatrudnienia na stanowiskach robotniczych.

O łatwiejszym czy trudniejszym starcie zawodowym tegorocznych absolwentów szkół zasadniczych i średnich, zdecydowanie tylko wyuczona specjalność, ale także miejsce zamieszkania. W 17 województwach przewiduje się ogólny niedobór miejsc pracy dla absolwentów.

Co wynika z tych prognoz?

Przed wszystkim to, że podobnie jak w zeszłym roku, bardzo znaczna część młodzieży zostanie zmuszona do podjęcia pracy nie odpowiadającej zdobytym kwalifikacjom. Przy- pomnie, iż w 1982 r. w takiej sytuacji znalazło się 35-40 proc. absolwentów szkół średnich, głównie dziewcząt. Dokument nie podaje, ile absolwentów zasadniczych szkół zawodowych spotkał podobny los, ograniczając się do stwierdzenia, iż większość dziewcząt wyuczone w zawodach budowlanych, metalurgicznych, mechanicznych, chemicznych i rolnych nie wykorzystuje swoich kwalifikacji.

Jaki będzie wynik podjętych przez Ministerstwo Pracy, Płac i Spraw Socjalnych działań, których celem powinno się stać możliwie racjonalne zatrudnienie absolwentów odpowiadających szkół zasadniczych i średnich w bieżącym roku? Trudno odpowiedzieć na to pytanie. Odnosimy zatem, co robi się, lub zamierza robić. A więc przewidziano, że ministrowie i wojewodowie będą usiłowali wpłynąć na kierowników placówek zajmujących się obsługą ludności (uczniów, komunikacja, instrukcje, ubezpieczenia, handel, turystyka) aby zechcieli przyjąć absolwentów szkół wyższych i średnich. Dla utworzenia dodatkowych stanowisk pracy, kierownicy mogą zlecać wnioski o przydział środków z FAZ.

Dla absolwentów liceów ogólnokształcących oraz absolwentów średnich szkół zawodowych wydzielają zatrudnienia i spraw socjalnych przystosowały kursy szkoleniowe, które umożliwiają zdobycie kwalifikacji w zawodach obecnie deficytowych. Zainteresowanie nim zależy od samych absolwentów, podatność na „perswazję” ministrów wojewodów, od dobrej woli kierowników samodzielnich samorządnych i samofinansujących się przedsiębiorstw. Tymczasem problem narasta...

L. B.

Czy Ocean Indyjski będzie strefą pokoju?

W siedzibie ONZ nastąpiło otwarcie kolejnej sesji Specjalnego Komitetu d.s. Oceanu Indyjskiego. W jego skład wchodzi przedstawiciele 47 państw. Wśród nich są nie tylko kraje przybrzeżne, ale również państwa, które aktywnie korzystają z akwenu i obszaru powietrznego tego oceanu.

Sesja komitetu ostatniego lat to historia walki dwóch przeciwstawnych kierunków. Kraje niezaangażowane i państwa socjalistyczne opowiadają się za przyspieszoną

realizacją mandatu komitetu, którego zadaniem jest przygotowanie konferencji międzynarodowej. Konferencja ta powinna uchwalić projekt układu o przekształceniu w strefę pokoju tego ogromnego regionu, w którym żyje jedna czwarta ludności naszego globu. Układ taki powinien zawierać klauzule o zmniejszeniu sił zbrojnych stacjonujących w tej strefie, o obowiązku nierozmieszczania tam broni jądrowej, o likwidacji baz wojskowych.

Z dotychczasowego przebiegu posiedzeń tego komitetu wynika, że Stany Zjednoczone i ich sojusznicy postawili sobie całkowicie odmienne zadanie — nie dopuścić do ogólnego konferencji. Zgromadzenie Ogólne ONZ swego czasu powołało uchwałę o zorganizowaniu takiej konferencji w 1981 roku w Kolombo (stolica Sri Lanki). Termin tej zwłoki odraczano kilkakrotnie z winy USA. Na ostatniej sesji Zgromadzenia Ogólnego ONZ powzięto decyzję zorganizowania tego ważnego międzynarodowego

forum w pierwszej połowie 1984 roku.

Sądząc z rezultatów poprzedniej sesji komitetu, delegacja amerykańska będzie obecnie dążyć do wykonania w skrajnym przypadku „zadania-minimum”, to jest do kolejnego odroczenia tej konferencji, jeśli nie uda się zrealizować „zadania-maksimum”, to jest całkowitego storpędowania projektu zwolnienia tego forum. Nawet powierzone nam znanajomościem się z celami Pentagonu i oficjalnymi deklaracjami Waszyng-

tonu jest wystarczające do zrozumienia przyczyn sabotowania tej konferencji przez USA.

Akwien Oceanu Indyjskiego jest regionem o najszybszym nasycającym go bronią amerykańską z pominięciem opinii państw przybrzeżnych. W głównych wtyczkach USA w dziedzinie obrony na lata 1984-1988 wskazuje się, że do Zatoki Perskiej zamierza się przetransferować dodatkowe kontingenty sił zbrojnych USA. Nie zachodzi konieczność uzyskania zgody na to od naszych sojuszników — państw na-

towych — owoicznie podkreśla się w tych wtyczkach.

Stany Zjednoczone dążą do kontroliowania bogatych zasobów naturalnych tego regionu. To właśnie w tym celu tworzy się tam lądowiska baz wojskowych USA w strefie Oceanu Indyjskiego, z wyspą Diego Garcia, jako ich ośrodkiem dowodzenia, nie ulega też wątpliwości, że bazy te będą również wykorzystywane do przeciwdziałania się jakimkolwiek postępowym przeobrażeniom w tym regionie.

Gdy trzeba pomóc najsłabszym

Jedną z tegorocznych uchwał RN m. Łodzi poświęcona jest działalności na rzecz ludzi niesprawnych oraz znajdujących się w trudnych warunkach bytowych. W uchwale tej stwierdza się, że wstąpienie, że nastąpił znaczny postęp w udzielaniu pomocy społecznej świadczonej ludzkości w wieku poprodukcyjnym, niesprawnym, rodzinom wielodzietnym oraz osobom znajdującym się w trudnych warunkach bytowych. Podkreślono należyte zaangażowanie i inicjatywy podejmowane przez Polską Czerwoną Krzyż, Polski Komitet Pomocy Społecznej, Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, organizacje kombatanckie i kościelne, samorządy mieszkańców, zakłady pracy oraz inne instytucje i organizacje społeczne w dziedzinie poszerzania form pomocy i opieki na rzecz określonych grup społecznych. Rada Narodowa m. Łodzi wyraża podziękowanie dla działaczy tych organizacji i instytucji za wkład pracy oraz wysiłki i zaangażowanie w tej dziedzinie.

W uchwale podkreśla się, że skuteczność podejmowanych działań

PUSTYM DO USZKI

Pełną uwagę poświęcając wczorajszym podzielił się z redakcją swoimi spostrzeżeniami i refleksjami. Udało mi się na Ustki i, co z trudem, udało mi się na miesiąc wcześniej zarezerwować bilety na autobus odchodzący z Łodzi w dniu 15 czerwca. Kiedy zaś w tym dniu dumały z „odpłynięciem” zjawili się na dworcu, ujrzałem, że wraz z mną do Ustki wybiera się co najmniej 15 osób. I tak prawie pustym pojazdem dotarliśmy nad morze, bo na trasie nie wsiadł ani jeden pasażer.

Albo to jeszcze nie wszystko. W wakacje przedstawił jacyś romantycy, że soba na różne tematy. I wtedy dowiedziałem się, że nie tylko ja miałem trudności z „zobyciem” biletu. Na jeszcze większe napotkała jedna z pań, która po bilet na ten pusty autobus musiała pojechać aż do Tomaszowa (gdzie stamtąd rozpoczyna on swój bieg), jako że do Łodzi biletów już nie było.

19 czerwca dotarli do Ustki inni wczasowicze z Łodzi i uszczęśliwili, że 18 nie mogli, bo na autobus odchodzący w tym dniu „brakło” już biletów. Jeżeli redakcja zechce zrobić uszytych z moich podróży obserwacji, nie staję się przeszkodą. Przypuszczam, że przy takim braku koordynacji między Tomaszowem a Łodzi, PKS z „Orbisem”, historia z biletami będzie się powtarzała co sekundę pasażerów i innych instytucji. (h)

Nazwisko znane redakcji

uzależniona jest w dużej mierze od stworzenia właściwego klimatu wokół spraw związanych z opieką nad tymi grupami obywateli.

Suma świadczeń jakie angażuje się corocznie dla podopiecznych, których jest zewidencjonowanych 42.630 osób, wynosiła w 1982 roku około 855 tys. zł a w 1983 r. — wynosi ok. 988 tys. zł. Ewidencję osób uprawnionych do pomocy w tym roku uzupełnia się gdyż, jak stwierdzono, niedostatecznie rozważane pod tym względem są tereny gminne. Ilustruje to wywołanie przykład. Podczas gdy na terenie miasta opieka w domu objętych jest 2471 osób, to na terenach gminnych tylko 28 osób! A wiadomo, że tego rodzaju potrzeb jest tam dużo więcej.

Na uwagę zasługuje również nadanie wypełniania podstawowych obowiązków rodzin na rzecz ich członków znajdujących się w trudnych sytuacjach życiowych — czy to ze względu na stan zdrowia, samotność lub złe warunki socjalno-bytowe. Należy stworzyć klimat społecznej dezaprobaty wobec osób nie wywiązujących się z tych elementarnych obowiązków rodzinnych.

Mimo znacznej kwoty budżetowej ulec będą musiały wielokrotnie sumy odpłat za pobyt w domach opieki. Obecnie przy koszcie około 10 tys. zł miesięcznie, odpłatność wynosi 1200 zł plus rekompensata. Zwiększenie odpłatności pozwoli na obciążenie ta opieką dodatkowej liczby potrzebujących.

A oto kierunki działań, na które uchwała Rady Narodowej m. Łodzi kładzie szczególny nacisk. Sprawa najważniejsza jest rozwiązanie i zbilansowanie potrzeb zdrowotnych i socjalnych grup uprawnionych do opieki. Osiągnięcie to poprzez ankietyzację środowisk zagrożonych, która ma być przeprowadzona do 31 grudnia 1983 roku. Tak samo ważna jest koordynacja

działań podejmowanych na rzecz tych grup. W tym celu doskonalenie się będzie formy pracy wojewódzkiego i terenowych zespołów koordynacyjnych. Umocnieniu ulec musi rola terenowych działów służb socjalnych oraz wojewódzkiego zespołu do spraw zagranicznych dostaw socjalnych.

Na skalę możliwą do realizacji rozszerzać będzie się dotychczasowe formy pomocy, jak: pieniężnej — zasiłki stałe, okresowe i jednorazowe (przeznaczone na konkretny cel np. na zakup opału), pomocy rzeczowej — świadczenia w naturze (pożywienie, transport), artykuły przemysłowe (jak odzież, obuwie, bielizna, sprzęt domowy) oraz pomocy usługowej, jak: opieka nad chorym w domu oraz pranie, sprzątanie itp.

W związku z szybko wzrastającą liczbą osób w wieku poprodukcyjnym, bardzo ważne staje się stosowanie form działalności bytowej i socjalnej na rzecz tych grup poprzez zakłady pracy. Tu znaczną rolę do odegrania mają związki zawodowe. Takie instytucje, jak „Społem” czy spółdzielczość pracy, mogą w znaczący sposób ułatwić rencistom i emerytom podejmowanie pracy w zawodach deficytowych ze szczególnym uwzględnieniem działalności usługowej. Dla tej grupy wiekowej tak samo ważne jest uczestniczenie w życiu

kulturalnym i oświatowym miasta oraz w różnorodnych formach wypoczynku. Tu wiele pomocy mogą okazać spółdzielnie mieszkaniowe, samorządy mieszkańców popularyzując m. in. Uniwersytet III Wiek, koncerty, działalność bibliotek itp.

Problemem wymagającym stałego nadzoru ze strony Regionalnego Związku Inwalidów jest ograniczanie nowych stanowisk pracy w spółdzielniach inwalidzkich oraz doskonalenie form rehabilitacji zawodowej i leczniczej.

Szczególnie istotnym kierunkiem nakreślonego na przyszłość programu jest doskonalenie pracy kadry pomocy społecznej. Konieczne jest zwiększenie liczby pracowników socjalnych i terenowych opiekunów społecznych, zwiększenie liczby siostr PCK i opiekunek PKPS, organizowanie pomocy zasadniczej w szkoleniu tej kadry. Urząd Miasta Łodzi udzielał będzie pomocy organizacjom samorządu mieszkańców i wszystkim innym organizacjom społecznym.

Przy prawidłowej koordynacji i nadzorze tego kompleksowego programu istnieje szansa, że na mapie środowisk najbardziej potrzebujących pomocy zaniknie występujące jeszcze białe plamy a pomoc ta będzie sprawiedliwie dzielona.

MARYNA KRAJ

Odpłatność za wczasy

O tym, że o wysokości opłat za ulgową wczas FWP decyduje dochód przypadający na jednego członka rodziny, wiedzą na ogół wszyscy zainteresowani. Ale gdy od teorii przechodzi do konkretów wielu zaczyna kwestionować wysokość ustalonych im kwot. Uważa bowiem, że popełniono błąd wliczając im do dochodu niektóre jego składniki, które zdaniem otrzymujących skierowanie nie powinny być brane pod uwagę ze względu na to, że są okresowe. Jedni kwestionują więc wliczenie alimentów, inni rent, jeszcze inni stypendiów.

a średni dochód

Aby więc nieco rozjaśnić sprawę i pokoić kres sporom o składniki dochodu informujemy, że zgodnie z piśmie naczelnego dyrektora FWP z kwietnia br. przy obliczaniu średniego dochodu przypadającego na jednego członka rodziny należy uwzględnić wszystkie składniki wynagrodzenia, które są brane pod uwagę przy obliczaniu zasiłku chorobowego; zasiłki z ubezpieczenia społecznego z wyjątkiem pogrzebowego i rodzinnego; emerytury i renty (z wyjątkiem zasiłku rodzinnego i dodatku pielęgnacyjnego); dochód z gospodarstwa rolnego ustalony do podatku gruntowego. Wszelkie dochody z pracy nakładowej, agencyjnej, wykonywania wolnego zawodu oraz działalności wytwórczej i artystycznej, stypendia, zasiłki wychowawczy oraz alimenty faktycznie otrzymywane. (h)

KODEKS PRACY NA CO DZIEŃ

Komisja odwoławcza przywołała do pracy inspektora nadzoru, który w pewnym zakładzie pełnił te funkcje nienagannie od przeszło 20 lat. Nie potwierdził się bowiem zarzuty, jakie stawiała mu dyrekcja. Lecz ta, ani myślała ustąpić i natychmiast zaskarżyła orzeczenie komisji do Sądu Pracy w Łodzi, twierdząc, że straciła zaufanie do pracownika.

Przez ostatnie dwa lata, na terenie zakładu, wykonywane były roboty inwestycyjne przez przedsiębiorstwo z innego terenu. Jednakże ów pracownik akurat robot tych nie nadzorował. Czynności te powierzono innemu inspektorowi, który akurat wyjechał na urlop i przez przeoczenie, nie podpisał protokołu odbioru robót, stanowiącego podstawę do przygotowania faktury. Ponieważ sprawa była dość pilna, kierownik robót uprosił tegoż pracownika, żeby podpisał ów protokół, chociaż nie był on do tego upoważniony. Wkrótce wyszło na jaw, że faktura

nie zgadzała się z tym nieprawie podpisanym przez niego protokołem. Pokazywał on znacznie mniejszy rozmiar wykopów, niż przyjęto to w fakturze. Zakład z tego powodu nadpłacił przedsiębiorstwu, prowadzącemu te inwestycje 14 tys. zł. Wina za ten stan obciążono tegoż właśnie pracownika. Przedsiębiorstwo nadpłaciło, okazało się bowiem, że przy sporządzaniu faktury, zastosowano nieprawidłowe współczynniki pracy sprzętu.

Sąd Pracy stwierdził, że chociaż pracownik nie był uprawniony do podpisywania protokołu odbioru robót, to jednak złożył ten podpis w dobrych intencjach. Nie spowodował tym żadnych szkód zakładowi, a więc nie działał na szkodę swojego pracodawcy. To, że w fakturze zastosowano niewłaściwe mnożniki, nie można wiązać z jego osobą, gdyż ani faktury tej nie sporządził, ani nie miał obowiązku jej skontrolowania. Osobiście natomiast dolażył starań, by nieporozumienie szybko wyjaśnić, co spowodowało zmianę faktury i zwrot nadpłaconej kwoty.

Bezpodstawny był również drugi zarzut, że niby to ukraść materiały budowlane. Okazało się, że kupił od tegoż przedsiębiorstwa, wykonującego inwestycje, trochę złomowanego materiału wartości jednego tysiąca złotych, z zachowaniem koniecznych formalności. Kierownik robót wystawił mu przepustkę na ten materiał, lecz nie zaznaczył na niej, że chodzi o wywiezienie go poza teren przedsiębiorstwa. Z tego powodu dyrekcja uznała to za kradzież. Sprawy natychmiast nadano bieg. W postępowaniu karnym został on uniewinniony.

Sąd Pracy w Łodzi, uznał że te właśnie okoliczności dają podstawę do stwierdzenia, że wypowiedzenie pracy dokonane w stosunku do tego pracownika, było ze strony dyrekcji zakładu wyjątkowo nieuzasadnione i krzywdzące. (g)

W LISTACH PODPOWIEDZIANE

Kogo nie ucieszyłaby wiadomość, że jego prosby i wołania nie idą w próżnię? Ze jego głos dociera tam, dokąd dotrzeć powinien, zaś adresat tych apeli nie uchyla się od rzeczowej odpowiedzi i racjonalnego działania...

Takim rzetelnym adresatem (choć nie tylko o nim była swego czasu mowa) jest śródmiejski handel warzywno-owocowy „Społem”, który podjął starania o rozszerzenie asortymentu „zielonego” towaru, oferowanego w upośrodkowanych sklepach tej branży. Może więc również dobrze uda się społecznym decydom handlowym załatwić i następną, nieco już i tak spóźnioną sprawę. Jest nią potrzeba obniżenia ceny na ubiegłoroczne przetwory owocowo-warzywne, zalegające sklepowe półki i magazyny.

W innych miastach poradzą sobie z zapasami wcześniej i odważnie, obniżając ceny w detalicznej sprzedaży na towary sezonowe, które dawno już sezonowymi być przestały i zwalniając w ten sposób miejsce dla przetworów świeższych i nowych. W Warszawie na przykład (gdzie wyprzedza

ubiegłorocznych dżemów i kompotów zakończono 1 lipca) kasdemu nabywcy 3 słoików z ubiegłorocznymi przetworami owocowymi lub warzywnymi oddawano czwartą słoik za darmo. Na innych rynkach pozbywano się zapasów w podobny sposób. A w Łodzi?

W Łodzi handluje się po staremu, mimo że tegoroczne puszkę, słoje i słoiki lada dzień

czy tydzień tejda z przetworów-czo-produkcyjnej taśmy i wjada do sklepów. I mimo że magazyny i półki sklepowe nie mogą pomieścić ubiegłorocznego towaru.

Niestety, cały ciężar tej operacji oraz finansowe konsekwencje cenowo-obniżkowe znów spadają na handlowców ze „Społem”. W ich magazynach znalazło się bowiem 95 proc. przetworów, nabytych zaporobliwie od dostawców w różnych

okresach ubiegłego i tegorocznego sezonu. Hurtownicy śpią więc dziś spokojnie, wiedząc że uspołeczniony handel detaliczny jakos będzie musiał wybrać z kłopotu.

Starania tego typu podejmuje on rzeczywiście choć spóźniona i zresztą nie zawsze. W Spółdzielni Spożywców „Społem” podjęto decyzję potępienia niektórych przetworów nie cieszą

cych się popytem i od dnia 5 lipca można już kupować taniej oliwę z oliwek — po 35 zł za znormalizowaną butelkę, zaś puszkę kaszy tatarskiej z pieczarkami — za 30 zł. Reszta ubiegłorocznych konserw i przetworów taniej będzie podobno sukcesywnie, pod ścisłym nadzorem fachowców z handlu i Sanepidu.

Tego typu operacja pociągnie, rzecz jasna, obniżenie się dochodów w sklepach branżowych

„Społem” i zmusi do skorygowania planów dochodowo-obrotowych. Mniejsze to jednak zło niż zaleganie na sklepowych półkach towaru, którego klient nie kupi mając do dyspozycji towar świeższy i o zachęcającym do nabycia wyglądzie.

Uwikłany w przenośne tarapaty handel detaliczny „Społem” niewątpliwie wyciągnie wnioski przy dokonywaniu no-

wych zakupów sezonowych i przestanie brać od hurtowych dostawców wszystko, co mu zechcia wepchnąć. Klient potrafi już rozróżnić producentów — partaczy od renomowanych firm przetworczych, których wysoce jakościowe towary godne są ustalonej ceny.

Warto czasem wyjechać gdzieś dalej aby nabyć dzemi i kompoty, które nie zmienia konsystencji i smaku z pierwszym blaskiem wiośnennego słońca. (K. Wyrz.)

Czas to pieniądz

czy tydzień tejda z przetworów-czo-produkcyjnej taśmy i wjada do sklepów. I mimo że magazyny i półki sklepowe nie mogą pomieścić ubiegłorocznego towaru.

Niestety, cały ciężar tej operacji oraz finansowe konsekwencje cenowo-obniżkowe znów spadają na handlowców ze „Społem”. W ich magazynach znalazło się bowiem 95 proc. przetworów, nabytych zaporobliwie od dostawców w różnych

okresach ubiegłego i tegorocznego sezonu. Hurtownicy śpią więc dziś spokojnie, wiedząc że uspołeczniony handel detaliczny jakos będzie musiał wybrać z kłopotu.

Tego typu operacja pociągnie, rzecz jasna, obniżenie się dochodów w sklepach branżowych

„Społem” i zmusi do skorygowania planów dochodowo-obrotowych. Mniejsze to jednak zło niż zaleganie na sklepowych półkach towaru, którego klient nie kupi mając do dyspozycji towar świeższy i o zachęcającym do nabycia wyglądzie.

Uwikłany w przenośne tarapaty handel detaliczny „Społem” niewątpliwie wyciągnie wnioski przy dokonywaniu no-

POŚWIADCZENIE WIARYGODNOŚCI PODPISU

C. L.: W czasie okupacji przebywałem w Niemczech na robotach przymusowych. Z tego okresu nie zachowały mi się jednak dowody. A chodzi tu o 4 lata, które teraz są mi niezbędne, bo ubiegam się o zmianę renty inwalidzkiej na emeryturę. Po wielu staraniach udało mi się uzyskać adresy dwu osób, które przebywały ze mną w Niemczech. Jedną z nich mieszka w Łodzi, drugą w innym województwie. Czy musi przyjechać tu, aby złożyć stosowne oświadczenie przed urzędnikiem ZUS?

RED.: ZUS nie wymaga, aby świadkowie, zamieszkali w oddległych miejscowościach przybywali do miejsca siedziby oddziału załatwiającego wniosek o rentę lub emeryturę i składali tu oświadczenia. Wystarczy, jeśli świadek po napisaniu oświadczenia przedstawi go w swoim zakładzie pracy, bądź w organie administracji państwowej, lub najbliższym inspektoracie ZUS i uzyska tam potwierdzenie wiarygodności złożonego podpisu. A następnie zainteresowany wraz z innymi dowodami zatrudnienia dołączy takie oświadczenie do swojego wniosku. (n)

PEŁNA ODPOWIEDZIALNOŚĆ PO POŁROČNEJ KARENCJI

K. W.: W czasie pracy uczestniczyłem w grupowym ubezpieczeniu rodzinnym na życie. Po przejściu na emeryturę przez dwa lata systematycznie opłacałem składki indywidualnie. Ale podczas remontu zapominałem o tym i teraz w lipcu odkryłem, że nie uiszczałem składek za II kwartał br. Nie chciałabym tracić ubezpieczenia. Do kogo mam zatem wystąpić o uwzględnienie mego dotychczasowego stażu?

RED.: Nie musi pani występować pisemnie do PZU. Aby nie utracić ubezpieczenia wystarczy jeśli ureguluje pani niezwłocznie składki za II i III kwartał. Ale z uwagi na to, że przerwa w płaconiu przekroczyła trzy miesiące będzie obowiązywał 6-miesięczny okres karencji. Oznacza to, że przez pół roku odpowiedzialność PZU będzie ograniczona i ewentualne świadczenie będzie mógł on wypłacić jedynie w razie śmierci wskutek nieszczęśliwego wypadku. (h)

WYSTARCZY 250 ZŁ

P. K.: Czy aby dokładnie podaliśmy najniższą kwotę oszczędności zgromadzonych na książeczce PKO, która podlega rewalioryzacji. Ja bowiem na jednej z książeczek PKO miałem tylko 280 zł i mimo to dostałem bon rewalioryzacyjny.

RED.: Istotnie nieco zawyżyliśmy wymogi, gdyż bon rewalioryzacyjny można uzyskać już od kwoty oszczędności wynoszącej 250 zł, a nie 300, jak podaliśmy. W dodatku posiadacz oszczędności w co najmniej tej kwocie otrzymuje bon nie na 50 zł, lecz sto. Z tej racji, że minimalna wartość wydrukowanych przez PKO bonów opiewa właśnie na 100 zł. To te właściciele książeczek o najniższych wkładach przy operacji rewalioryzacyjnej zyskują niekiedy nawet 40 procent. (h)

Telefon
Usługowy
30304

JEDEN PROCENT ZA JEDEN ROK

O. P.: Jakie okresy działalności kombatanckiej ZUS uwzględni przy ustalaniu dodatku za staż pracy powyżej 20 lat? I drugie pytanie: Lata działalności kombatanckiej przy ustalaniu prawa do emerytury ZUS liczy podwójnie. Czy ten sam sposób obliczeń stosuje i przy wymierzaniu dodatku za staż?

RED.: Jeden procent dodatku do rent i emerytur w myśl nowej ustawy przysługuje za każdy rok pracy w PL powyżej lat 20. Stąd też i okres działalności kombatanckiej może być brany dopiero od momentu powstania PL, tj. od 22 lipca 1944 r. I w relacji 1 procent za każdy rok uwidoczony w karcie kombatancka po wyżej wspomnianej dacie. (h)

POMOC NA ZAGOSPODAROWANIE

B. W.: Córka kończy studia i chce podjąć wraz ze swym mężem pracę nauczycielską w małym mieście. Wiemy, że nauczycielom osiadłym jest bezpośrednio po studiach w tak zwanym terenie, przysługują kredyty bankowe na zagospodarowanie się. Czy na tych samych warunkach, co córka będzie mogła go otrzymać i zięć? Proszę o informację, gdzie są opublikowane przepisy mówiące o tych kredytach?

RED.: Udzielanie kredytów nauczycielom, podejmującym bezpośrednio po studiach pracę na wsi, lub w małych miastach liczących nie więcej niż 5 tys. mieszkańców przewiduje uchwała Rady Ministrów z 16 sierpnia 1982 r. zam. w MP 20. Kredyt ten wynosi 100 tys. złotych dla osób, które mają ukończone wyższe studia i 75 tysięcy dla kończących inne szkoły i mających odpowiednie uprawnienia. O kredyt ten może ubiegać się każdy nauczyciel z osobna. A więc małżeństwo nauczycielskie uzyska go w podwójnej wysokości. Spłata kredytu jest zawieszona na 6 lat, a potem jeżeli nauczyciel pracuje w tej samej miejscowości zaciągnięta pożyczka ulega umorzeniu. (h)

PRACA NA URLOPIE WYCHOWAWCZYM

N. B.: Przebywam na urlopie wychowawczym. Z uwagi na to, że jestem samotna matka otrzymuję zasiłek wychowawczy w podwójnej wysokości. Dysponuje też niewielką rentą rodzinną, ale nie bardzo starcza mi to na życie. Rozglądam się więc za jakimś zajęciem. Nie mogę zarobić, aby nie utracić uprawnień do zasiłku?

RED.: Zarobek osoby przebywającej na urlopie wychowawczym nie może przekraczać kwoty najniższego wynagrodzenia, obowiązującego w danym momencie w gospodarce uspołecznionej. Obecnie wynosi on 3.200 zł. Ale trzeba się liczyć z tym, że po 3 miesiącach pracy zakład wypłacający pani zasiłek będzie zobowiązany ponownie ustalić uprawnienia do zasiłku i skorygować jego wysokość, biorąc za podstawę dochód rodzinny rentę i pani wynagrodzenie (bez rekompensaty). (h)

URLOPOWE WĄTPLIWOŚCI

Z. I.: Na mocy Uchwały nr 169 otrzymałem 6-miesięczną odprawę pieniężną. Początkowo myślałem o działalności na własną rękę, ale ostatecznie po 8-miesięcznej przerwie w zatrudnieniu wróciłem do pracy w swoim zawodzie. W nowym zakładzie poinformowano mnie, że będą honorować wszystkie moje dotychczasowe uprawnienia wynikające ze stażu pracy. Z jednym wszakże wyjątkiem — urlopu wypoczynkowego, który mam otrzymać dopiero w przyszłym roku kalendarzowym.

RED.: Informacja, którą uzyskał pan w zakładzie jest zgodna z postanowieniami kodeksu pracy. Przewiduje on bowiem w art. 156 par. 1, że pracownik który podejmując zatrudnienie po przerwie trwającej dłużej niż 3 miesiące, lub po rozwiązaniu stosunku za wypowiedzeniem uzyskuje prawo do urlopu wypoczynkowego po upływie roku pracy. (h)

informatory ZWIĄZKOWY

Z PRAC PREZYDIUM KOMITETU ZAŁOŻYCIELSKIEGO
FEDERACJI NSZZ PL

Podczas ostatniego posiedzenia Prezydium Komitetu Założycielskiego Federacji NSZZ Przemysłu Lekkiego dokonano podziału zadań wśród członków prezydium. W celu usprawnienia kontaktów ze związkami zawodowymi z całego przemysłu lekkiego dokonano rejonizacji kraju, wyodrębniając 8 makroregionów. Kierując się potrzebą dobrego przygotowania I Zjazdu Federacji wyłoniono komisję organizacyjną, programową, statutową, ekonomiczno-finansową i do spraw przejścia majątku po byłych związkach zawodowych. Podczas obrad związkowcy przedyskutowali projekt ordynacji wyborczej, który skierowany do konsultacji poszczególnym związkom zawodowym. Prezydium Komitetu Założycielskiego postanowiło skierować pismo do ministra Krasieńskiego, z wnioskiem o konsultowanie ze związkami zawodowymi zapowiedzianych od 1.1.1984 r. podwyżek cen detalicznych artykułów żywnościowych. Ustalono też harmonogram spotkań z przedstawicielami władz, wobec których związkowcy zamierzają podnieść problemy placowe i warunków pracy zatrudnionych w przemyśle lekkim. Wybrano również swojego przedstawiciela na ogólnopolską naradę poświęconą warunkom pracy i działalności społecznej inspektorów pracy. Ustalono, że siedziba Komitetu Założycielskiego Federacji mieścić się będzie w Łodzi, plac Zwycięstwa 13, pokój nr 14 (parter). Dyżury członkowie Komitetu Założycielskiego pełnią codziennie w godz. 8-16.

POTRZEBA INTEGRACJI

Podczas kolejnego spotkania związkowcy ze służby zdrowia poinformowani zostali przez swoich przedstawicieli o wynikach ogólnopolskiej narady, jaka miała ostatnio miejsce w Katowicach. Uczestnicy tej narady dyskutowali nad potrzebą utworzenia w służbie zdrowia ogólnokrajowej struktury ponadzakładowej. Większość związków odpowiedziała się wstępnie na strukturę federacyjną. Wybrano Komitet Założycielski Federacji, który składa się z przedstawicieli poszczególnych województw. Powołano sekcję statutową i organizacyjno-programową, które przygotują projekty statutu i założeń programowych przyszłej federacji. Dokumenty te skierowane zostaną do konsultacji z poszczególnymi związkami zawodowymi. Przewiduje się, że na terenie woj. łódzkiego konsultacja ta powinna zakończyć się do połowy września. Podczas spotkania łódzcy związkowcy wybrali ze swojego grona 6-osobową grupę roboczą, która zajmie się koordynacją działań poszczególnych związków zawodowych na terenie województwa.

NIE TYLKO STRUKTURY

Większość związków zawodowych jest w obecnej fazie zaangażowania w tworzenie swoich struktur ponadzakładowych. Może powstać więc wrażenie, iż sprawy pracownicze stoją na uboczu tych działań. Jak rzeczywistość wyglądała to w zakładzie pracy? Pytamy o to Grzegorz Wodza, przewodniczącego NSZZ Pracowników ŁPBP. — „Nie mogę tego potwierdzić — mówi G. Wódz. — Jesteśmy przede wszystkim po to, aby rozwiązywać konkretne problemy w zakładzie pracy, zalecać ludzkie sprawy, na które czekają nasi członkowie. Posługuję się w tym przypadku przykładami. W ostatnim czasie cięśm, blacharzem, lastrykarzem podniesiono o 100 proc. dodatki za używalność swoich narzędzi pracy. Dla malarzy pracujących na budowie ciastkarni wyrównano od września 1983 r. dodatki za szkodliwe warunki pracy. Zorganizowaliśmy w Księżych Młynach 3-dniowy weekend dla naszych pracowników i ich dzieci. Pracownicy płacili tylko za wyżywienie, z czego połowę pokrył związek zawodowy niezależnie od przynależności związkowej; mamy też ambicję, aby silami przedsiębiorstwa wybudować docelowo dwa bloki mieszkalne, co zaspokoiłoby na dzień dzisiejszy potrzeby mieszkaniowe naszych pracowników. Zabezpieczamy też o skróceniu terminu używania odzieży roboczej. Pertraktujemy w tej sprawie z samorządem robotniczym. Są to przykłady kilku tyko spraw, którymi związek żyje na co dzień. Dzięki takim działaniom coraz więcej osób wstępuje do naszego związku, który skupia w swoich szeregach prawie 30 proc. ogółu zatrudnionych”.

MINISTER ODPOWIADA

Łódzcy związkowcy kierując swoje wnioski i opinie do rządu wyrazili również obawy, że wprowadzona podwyżka cen oleju napędowego i jego pochodnych spowodowała podwyżkę wielu innych towarów i artykułów. Nie pozostało to bez wpływu na budżety rodzinne. Ustosunkował się do tego problemu wiceminister w Urzędzie Cenn Antoni Gryniewicz, który stwierdził, że wprowadzona w roku bieżącym podwyżka cen benzyny i oleju napędowego podyktowana została przede wszystkim ograniczonym ze względów dewizowych importem ropy naftowej. Całkowicie zaniechano importu z krajów kapitalistycznych. Nie bez znaczenia była również wzrastająca tzw. sprzedaż „pozałatowania” po cenach znacznie wyższych od oficjalnych. Choć nowe ceny benzyny wzbudziły wiele emocji, zwłaszcza u zmotywowanej części społeczeństwa, to jednak należy stwierdzić, że wydatki na benzynę nie obciążają ubogich ani średniozamożnych grup ludności. Częstym kontrargumentem przeciwko podwyższaniu cen benzyny są rzekomo rosnące koszty i ceny towarów, wymagających transportochołnych przewozów. Jest w tym jednak wiele przesady. Ceny szeregu artykułów m. in. warzyw i owoców od wielu lat kształtowane są w zależności od podaży i popytu. Wysokość cen zależy zatem od urodzajów kształtujących podaż, a nie od rzeczywiste niewielkich zmian w kosztach transportu. Już prosta kalkulacja wskazuje, że np. przewóz 800 kg jabłek samochodem dostawczym na odległość 200 km (tam i z powrotem) i zużyciu 30 l benzyny niebieskiej po cenie 34 zł czyli wyższej od poprzedniej o 4 zł obciąża koszt przewozu i 1 kg jabłek dodatkową kwotą zaledwie 0,13 zł. Podobnie nieznaczny wpływ wywiera wzrost cen paliw płynnych na ceny usług.

KALENDARIUM

1. W ostatnim miesiącu szeregi związków zawodowych poszerzyły się o dalszych kilka tysięcy członków. Liczba ich wynosi obecnie ponad 83 tysiące. Na terenie woj. łódzkiego działa 365 zarejestrowanych związków zawodowych, z czego 219 jest już po wyborach.
2. W dniu dzisiejszym obradują związkowcy z Łodzi i województwa ośmiennego skupieni w ramach Federacji Związków Zawodowych Rolnictwa. Dzisiaj też zbiera się w Łodzi na dwudniowe posiedzenie grupa statutowa, która przygotowuje projekt statutu Federacji Związków Zawodowych Pracowników Przemysłu Metalowego i Elektromaszynowego.
3. 13.VII.1983 r. zbierają się związkowcy z przemysłu chemicznego w celu wypracowania wspólnego stanowiska w sprawie projektu statutu federacji w tym przemyśle.
4. 14.VII.1983 r. o godz. 10 odbędzie się posiedzenie Komitetu Założycielskiego Federacji NSZZ Przemysłu Lekkiego.

Zdrowie naszych dzieci

W ostatnim półwieczu medycyna zrobiła ogromne postępy. Wprowadzenie powszechnej i bezpłatnej ochrony zdrowia, zwłaszcza opieki zdrowotnej nad wszystkimi dziećmi bez względu na zamożność rodziców i rodzaj ich zajęcia sprawiło, że młode pokolenie miało większą szansę uniknięcia różnych ciężkich chorób i pozbawienia się ze światem, zanim go zdążyło poznać. W czasach naszych prabab i bab, na 1000 żywo urodzonych, umierało 111 niemowląt, czyli co dziesiąte traciło dopiero co rozpoczęte życie. Zwykle się mówi, że jednym z największych młodszych opiekunów nad zdrowiem matki i dziecka jest właśnie umieralność niemowląt. Dane Głównego Urzędu Statystycznego wskazują, że wiosną br. na 1000 żywo urodzonych niemowląt umierało 19,6 tzn. znacznie mniej niż przed kilkunastu laty, mimo że ciągle nam daleko do takich wzorców, jak np. Szwecja, gdzie tylko 6,9 promille niemowląt ginie w 6.9 promila istnienia.

Zdarza się jednak, że mimo coraz szerzej zakrojonej opieki zdrowotnej dzieci ulegają zatruciom pokarmowym, wirusowemu zapaleniu wątroby, urazom. Jeszcze zdarzają

się zachorowania na gruźlicę, która — przy wczesnym jej wykryciu i dzisiejszej wiedzy medycznej — jest całkowicie uleczalna. Dzieci cierpią na wady i zaburzenia wzroku oraz wady postawy. Uzębienie młodego pokolenia jest w bardzo złym stanie.

Służba zdrowia stara się wychylić wszystkie nieprawidłowości w rozwoju dziecka. Przy staraniach te odchylenia od normy można wyeliminować albo przynajmniej zmniejszyć ich rozmiar. Ale czy ostateczne słowo należy rzeczywiście do służby zdrowia. Ma ona

swoje słabe strony, nie zawsze jest dostępna tak, jak byśmy tego oczekiwali. Jednakże nawet tam, gdzie dociera, nie poprawia się stan zdrowia dzieci. Dlaczego tak się dzieje?

Czy to nie wygodnictwo rodziców akceptujących tryb życia dziecka np. wielogodzinne siedzenie przed telewizorem zamiast zabaw ruchowych i uprawiania sportu? Czy tylko nie zawsze przystosowane ławki szkolne powodują zaburzenia w narządach ruchu ucznia? A może to bezruch? Albo w domu nie pomyślano o tym, aby dziecko

miało odpowiedniej wysokości stół i krzesło, a dobra postawa przy odrabianiu lekcji nie krzywiła kręgosłupa i nie nadwężała oczu? Odpowiedzialność za prawidłowy rozwój dziecka rozkłada się na służbę zdrowia i na rodziców — codziennych opiekunów. Stawiamy służbę zdrowia coraz wyżej w wymaganiach, aby nie omijała żadnego dziecka ani w mieście, ani na wsi, ale nie szukamy usprawiedliwienia dla rodziców, którzy nie potrafią korzystać z jej usług lub bez troski traktują wskazówki.

W. L.

Dziś w Radiu

WTOREK, 12 LIPCA

PROGRAM I

8.00 Komunikat i wiadomości. 8.10 Obserwacje. 8.20 Melodie na dzień dobry. 8.30 Przegląd prasy. 8.35 Melodie na dzień dobry. 8.45 Zonierski zwiast. 8.55 Chwila muzyki. 9.00 La-to z radiem. 10.05 Z kraju i ze świata. 10.30 Muzyka folklorem malowana. 10.45 Rolniczy kwadrans. 11.00 Komunikat. 11.10 Radio Kierowców. 11.20 Siołowa Maria Lafort. 11.25 Miniatury muzyczne. 11.30 Wład. 11.35 „Rytm” — mag. muzyczny. 11.40 Wład. 11.45 Problem dnia. 11.50 Bank przebojów — piosenki na zamówienie. 12.00 Muzyka i aktualności. 12.15 Jazz na 10 obrotów. 12.30 Dziennik i wiadomości sportowe. 12.50 Wspomnij mnie — Koncert dnia. 13.00 Gorący temat. 13.10 Wieczorna serenada. 13.20 Radio — dzieciom. 13.30 „Rocznik” — fr. 3 słuch. 20.00 Wład. 20.05 W kilku taktach. W kilku słowach. 20.10 Koncert 27-czeń. 20.20 Komunikat. 20.30 Totalizator Sportowy. 20.40 Nowe Głosy de Maupassanta. 20.50 Jazz w pigułce. 21.00 Komunikat. 21.05 Kronika sportowa. 21.15 Muzyka klasyczna. 22.00 Z kraju i ze świata. 22.25 Dziś w Radiu. 22.30 Wład. 22.35 Wład. 22.40 Panorama świata. 22.50 Sen-na nastroje.

PROGRAM II

8.00 Wład. 8.05 Naszym zdaniem. 8.10 Poranna serenada. 8.20 Relaks w Stereo. 8.30 Poranna. 8.35 Dzień Szakala. 8.40 Godzina melomana. 8.50 Zawsze po jedenastej. 11.10 „Srebrna orla” — odc. pow. 11.30 Liderzy, soliste, orkiestry. 12.00 Pieśni kompozytorów polskich. 12.25

W stronę jazzu. 13.00 Wład. 13.05 Serwis informacyjny (Ł.). 13.10 „W podniecie” — rep. B. Szurkuta. (Ł.). 13.20 Z malowanej skrzyni. 13.30 Z arcydzieł operowych Rossiniego i Mozarta. 14.00 Wakacje w Stereo. 14.30 Folklor z różnych stron świata. — Turcja. 15.00 Wielkie dzieła wielcy wykonawcy. 17.00 Wład. 17.05 Chwila muzyki (Ł.). 17.10 Aktualności dnia (Ł.). 17.30 Z cyklu „Okolice kultury” — fel. Tadeusza Papiera (Ł.). 17.40 Kwadrans z jednym wykonawcą — The Rolling Stones (Ł.). 17.55 „Za fabryczną bramą” — aud. W. Rodackiego (Ł.). 18.10 „Pejzaze” — magazyn rolny pod red. B. Szurkuta i H. Smolarki (Ł.). 18.30 Słuchajmy razem. 19.20 „Jan Sobieski” — odc. pow. 19.30 Wład. 19.35 Wład. 19.40 Wład. 19.45 Wład. 19.50 Wład. 19.55 Wład. 20.00 Wład. 20.05 Wład. 20.10 Wład. 20.15 Wład. 20.20 Wład. 20.25 Wład. 20.30 Wład. 20.35 Wład. 20.40 Wład. 20.45 Wład. 20.50 Wład. 20.55 Wład. 21.00 Wład. 21.05 Wład. 21.10 Wład. 21.15 Wład. 21.20 Wład. 21.25 Wład. 21.30 Wład. 21.35 Wład. 21.40 Wład. 21.45 Wład. 21.50 Wład. 21.55 Wład. 22.00 Wład. 22.05 Wład. 22.10 Wład. 22.15 Wład. 22.20 Wład. 22.25 Wład. 22.30 Wład. 22.35 Wład. 22.40 Wład. 22.45 Wład. 22.50 Wład. 22.55 Wład. 23.00 Wład. 23.05 Wład. 23.10 Wład. 23.15 Wład. 23.20 Wład. 23.25 Wład. 23.30 Wład. 23.35 Wład. 23.40 Wład. 23.45 Wład. 23.50 Wład. 23.55 Wład. 24.00 Wład. 24.05 Wład. 24.10 Wład. 24.15 Wład. 24.20 Wład. 24.25 Wład. 24.30 Wład. 24.35 Wład. 24.40 Wład. 24.45 Wład. 24.50 Wład. 24.55 Wład. 25.00 Wład. 25.05 Wład. 25.10 Wład. 25.15 Wład. 25.20 Wład. 25.25 Wład. 25.30 Wład. 25.35 Wład. 25.40 Wład. 25.45 Wład. 25.50 Wład. 25.55 Wład. 26.00 Wład. 26.05 Wład. 26.10 Wład. 26.15 Wład. 26.20 Wład. 26.25 Wład. 26.30 Wład. 26.35 Wład. 26.40 Wład. 26.45 Wład. 26.50 Wład. 26.55 Wład. 27.00 Wład. 27.05 Wład. 27.10 Wład. 27.15 Wład. 27.20 Wład. 27.25 Wład. 27.30 Wład. 27.35 Wład. 27.40 Wład. 27.45 Wład. 27.50 Wład. 27.55 Wład. 28.00 Wład. 28.05 Wład. 28.10 Wład. 28.15 Wład. 28.20 Wład. 28.25 Wład. 28.30 Wład. 28.35 Wład. 28.40 Wład. 28.45 Wład. 28.50 Wład. 28.55 Wład. 29.00 Wład. 29.05 Wład. 29.10 Wład. 29.15 Wład. 29.20 Wład. 29.25 Wład. 29.30 Wład. 29.35 Wład. 29.40 Wład. 29.45 Wład. 29.50 Wład. 29.55 Wład. 30.00 Wład. 30.05 Wład. 30.10 Wład. 30.15 Wład. 30.20 Wład. 30.25 Wład. 30.30 Wład. 30.35 Wład. 30.40 Wład. 30.45 Wład. 30.50 Wład. 30.55 Wład. 31.00 Wład. 31.05 Wład. 31.10 Wład. 31.15 Wład. 31.20 Wład. 31.25 Wład. 31.30 Wład. 31.35 Wład. 31.40 Wład. 31.45 Wład. 31.50 Wład. 31.55 Wład. 32.00 Wład. 32.05 Wład. 32.10 Wład. 32.15 Wład. 32.20 Wład. 32.25 Wład. 32.30 Wład. 32.35 Wład. 32.40 Wład. 32.45 Wład. 32.50 Wład. 32.55 Wład. 33.00 Wład. 33.05 Wład. 33.10 Wład. 33.15 Wład. 33.20 Wład. 33.25 Wład. 33.30 Wład. 33.35 Wład. 33.40 Wład. 33.45 Wład. 33.50 Wład. 33.55 Wład. 34.00 Wład. 34.05 Wład. 34.10 Wład. 34.15 Wład. 34.20 Wład. 34.25 Wład. 34.30 Wład. 34.35 Wład. 34.40 Wład. 34.45 Wład. 34.50 Wład. 34.55 Wład. 35.00 Wład. 35.05 Wład. 35.10 Wład. 35.15 Wład. 35.20 Wład. 35.25 Wład. 35.30 Wład. 35.35 Wład. 35.40 Wład. 35.45 Wład. 35.50 Wład. 35.55 Wład. 36.00 Wład. 36.05 Wład. 36.10 Wład. 36.15 Wład. 36.20 Wład. 36.25 Wład. 36.30 Wład. 36.35 Wład. 36.40 Wład. 36.45 Wład. 36.50 Wład. 36.55 Wład. 37.00 Wład. 37.05 Wład. 37.10 Wład. 37.15 Wład. 37.20 Wład. 37.25 Wład. 37.30 Wład. 37.35 Wład. 37.40 Wład. 37.45 Wład. 37.50 Wład. 37.55 Wład. 38.00 Wład. 38.05 Wład. 38.10 Wład. 38.15 Wład. 38.20 Wład. 38.25 Wład. 38.30 Wład. 38.35 Wład. 38.40 Wład. 38.45 Wład. 38.50 Wład. 38.55 Wład. 39.00 Wład. 39.05 Wład. 39.10 Wład. 39.15 Wład. 39.20 Wład. 39.25 Wład. 39.30 Wład. 39.35 Wład. 39.40 Wład. 39.45 Wład. 39.50 Wład. 39.55 Wład. 40.00 Wład. 40.05 Wład. 40.10 Wład. 40.15 Wład. 40.20 Wład. 40.25 Wład. 40.30 Wład. 40.35 Wład. 40.40 Wład. 40.45 Wład. 40.50 Wład. 40.55 Wład. 41.00 Wład. 41.05 Wład. 41.10 Wład. 41.15 Wład. 41.20 Wład. 41.25 Wład. 41.30 Wład. 41.35 Wład. 41.40 Wład. 41.45 Wład. 41.50 Wład. 41.55 Wład. 42.00 Wład. 42.05 Wład. 42.10 Wład. 42.15 Wład. 42.20 Wład. 42.25 Wład. 42.30 Wład. 42.35 Wład. 42.40 Wład. 42.45 Wład. 42.50 Wład. 42.55 Wład. 43.00 Wład. 43.05 Wład. 43.10 Wład. 43.15 Wład. 43.20 Wład. 43.25 Wład. 43.30 Wład. 43.35 Wład. 43.40 Wład. 43.45 Wład. 43.50 Wład. 43.55 Wład. 44.00 Wład. 44.05 Wład. 44.10 Wład. 44.15 Wład. 44.20 Wład. 44.25 Wład. 44.30 Wład. 44.35 Wład. 44.40 Wład. 44.45 Wład. 44.50 Wład. 44.55 Wład. 45.00 Wład. 45.05 Wład. 45.10 Wład. 45.15 Wład. 45.20 Wład. 45.25 Wład. 45.30 Wład. 45.35 Wład. 45.40 Wład. 45.45 Wład. 45.50 Wład. 45.55 Wład. 46.00 Wład. 46.05 Wład. 46.10 Wład. 46.15 Wład. 46.20 Wład. 46.25 Wład. 46.30 Wład. 46.35 Wład. 46.40 Wład. 46.45 Wład. 46.50 Wład. 46.55 Wład. 47.00 Wład. 47.05 Wład. 47.10 Wład. 47.15 Wład. 47.20 Wład. 47.25 Wład. 47.30 Wład. 47.35 Wład. 47.40 Wład. 47.45 Wład. 47.50 Wład. 47.55 Wład. 48.00 Wład. 48.05 Wład. 48.10 Wład. 48.15 Wład. 48.20 Wład. 48.25 Wład. 48.30 Wład. 48.35 Wład. 48.40 Wład. 48.45 Wład. 48.50 Wład. 48.55 Wład. 49.00 Wład. 49.05 Wład. 49.10 Wład. 49.15 Wład. 49.20 Wład. 49.25 Wład. 49.30 Wład. 49.35 Wład. 49.40 Wład. 49.45 Wład. 49.50 Wład. 49.55 Wład. 50.00 Wład. 50.05 Wład. 50.10 Wład. 50.15 Wład. 50.20 Wład. 50.25 Wład. 50.30 Wład. 50.35 Wład. 50.40 Wład. 50.45 Wład. 50.50 Wład. 50.55 Wład. 51.00 Wład. 51.05 Wład. 51.10 Wład. 51.15 Wład. 51.20 Wład. 51.25 Wład. 51.30 Wład. 51.35 Wład. 51.40 Wład. 51.45 Wład. 51.50 Wład. 51.55 Wład. 52.00 Wład. 52.05 Wład. 52.10 Wład. 52.15 Wład. 52.20 Wład. 52.25 Wład. 52.30 Wład. 52.35 Wład. 52.40 Wład. 52.45 Wład. 52.50 Wład. 52.55 Wład. 53.00 Wład. 53.05 Wład. 53.10 Wład. 53.15 Wład. 53.20 Wład. 53.25 Wład. 53.30 Wład. 53.35 Wład. 53.40 Wład. 53.45 Wład. 53.50 Wład. 53.55 Wład. 54.00 Wład. 54.05 Wład. 54.10 Wład. 54.15 Wład. 54.20 Wład. 54.25 Wład. 54.30 Wład. 54.35 Wład. 54.40 Wład. 54.45 Wład. 54.50 Wład. 54.55 Wład. 55.00 Wład. 55.05 Wład. 55.10 Wład. 55.15 Wład. 55.20 Wład. 55.25 Wład. 55.30 Wład. 55.35 Wład. 55.40 Wład. 55.45 Wład. 55.50 Wład. 55.55 Wład. 56.00 Wład. 56.05 Wład. 56.10 Wład. 56.15 Wład. 56.20 Wład. 56.25 Wład. 56.30 Wład. 56.35 Wład. 56.40 Wład. 56.45 Wład. 56.50 Wład. 56.55 Wład. 57.00 Wład. 57.05 Wład. 57.10 Wład. 57.15 Wład. 57.20 Wład. 57.25 Wład. 57.30 Wład. 57.35 Wład. 57.40 Wład. 57.45 Wład. 57.50 Wład. 57.55 Wład. 58.00 Wład. 58.05 Wład. 58.10 Wład. 58.15 Wład. 58.20 Wład. 58.25 Wład. 58.30 Wład. 58.35 Wład. 58.40 Wład. 58.45 Wład. 58.50 Wład. 58.55 Wład. 59.00 Wład. 59.05 Wład. 59.10 Wład. 59.15 Wład. 59.20 Wład. 59.25 Wład. 59.30 Wład. 59.35 Wład. 59.40 Wład. 59.45 Wład. 59.50 Wład. 59.55 Wład. 60.00 Wład. 60.05 Wład. 60.10 Wład. 60.15 Wład. 60.20 Wład. 60.25 Wład. 60.30 Wład. 60.35 Wład. 60.40 Wład. 60.45 Wład. 60.50 Wład. 60.55 Wład. 61.00 Wład. 61.05 Wład. 61.10 Wład. 61.15 Wład. 61.20 Wład. 61.25 Wład. 61.30 Wład. 61.35 Wład. 61.40 Wład. 61.45 Wład. 61.50 Wład. 61.55 Wład. 62.00 Wład. 62.05 Wład. 62.10 Wład. 62.15 Wład. 62.20 Wład. 62.25 Wład. 62.30 Wład. 62.35 Wład. 62.40 Wład. 62.45 Wład. 62.50 Wład. 62.55 Wład. 63.00 Wład. 63.05 Wład. 63.10 Wład. 63.15 Wład. 63.20 Wład. 63.25 Wład. 63.30 Wład. 63.35 Wład. 63.40 Wład. 63.45 Wład. 63.50 Wład. 63.55 Wład. 64.00 Wład. 64.05 Wład. 64.10 Wład. 64.15 Wład. 64.20 Wład. 64.25 Wład. 64.30 Wład. 64.35 Wład. 64.40 Wład. 64.45 Wład. 64.50 Wład. 64.55 Wład. 65.00 Wład. 65.05 Wład. 65.10 Wład. 65.15 Wład. 65.20 Wład. 65.25 Wład. 65.30 Wład. 65.35 Wład. 65.40 Wład. 65.45 Wład. 65.50 Wład. 65.55 Wład. 66.00 Wład. 66.05 Wład. 66.10 Wład. 66.15 Wład. 66.20 Wład. 66.25 Wład. 66.30 Wład. 66.35 Wład. 66.40 Wład. 66.45 Wład. 66.50 Wład. 66.55 Wład. 67.00 Wład. 67.05 Wład. 67.10 Wład. 67.15 Wład. 67.20 Wład. 67.25 Wład. 67.30 Wład. 67.35 Wład. 67.40 Wład. 67.45 Wład. 67.50 Wład. 67.55 Wład. 68.00 Wład. 68.05 Wład. 68.10 Wład. 68.15 Wład. 68.20 Wład. 68.25 Wład. 68.30 Wład. 68.35 Wład. 68.40 Wład. 68.45 Wład. 68.50 Wład. 68.55 Wład. 69.00 Wład. 69.05 Wład. 69.10 Wład. 69.15 Wład. 69.20 Wład. 69.25 Wład. 69.30 Wład. 69.35 Wład. 69.40 Wład. 69.45 Wład. 69.50 Wład. 69.55 Wład. 70.00 Wład. 70.05 Wład. 70.10 Wład. 70.15 Wład. 70.20 Wład. 70.25 Wład. 70.30 Wład. 70.35 Wład. 70.40 Wład. 70.45 Wład. 70.50 Wład. 70.55 Wład. 71.00 Wład. 71.05 Wład. 71.10 Wład. 71.15 Wład. 71.20 Wład. 71.25 Wład. 71.30 Wład. 71.35 Wład. 71.40 Wład. 71.45 Wład. 71.50 Wład. 71.55 Wład. 72.00 Wład. 72.05 Wład. 72.10 Wład. 72.15 Wład. 72.20 Wład. 72.25 Wład. 72.30 Wład. 72.35 Wład. 72.40 Wład. 72.45 Wład. 72.50 Wład. 72.55 Wład. 73.00 Wład. 73.05 Wład. 73.10 Wład. 73.15 Wład. 73.20 Wład. 73.25 Wład. 73.30 Wład. 73.35 Wład. 73.40 Wład. 73.45 Wład. 73.50 Wład. 73.55 Wład. 74.00 Wład. 74.05 Wład. 74.10 Wład. 74.15 Wład. 74.20 Wład. 74.25 Wład. 74.30 Wład. 74.35 Wład. 74.40 Wład. 74.45 Wład. 74.50 Wład. 74.55 Wład. 75.00 Wład. 75.05 Wład. 75.10 Wład. 75.15 Wład. 75.20 Wład. 75.25 Wład. 75.30 Wład. 75.35 Wład. 75.40 Wład. 75.45 Wład. 75.50 Wład. 75.55 Wład. 76.00 Wład. 76.05 Wład. 76.10 Wład. 76.15 Wład. 76.20 Wład. 76.25 Wład. 76.30 Wład. 76.35 Wład. 76.40 Wład. 76.45 Wład. 76.50 Wład. 76.55 Wład. 77.00 Wład. 77.05 Wład. 77.10 Wład. 77.15 Wład. 77.20 Wład. 77.25 Wład. 77.30 Wład. 77.35 Wład. 77.40 Wład. 77.45 Wład. 77.50 Wład. 77.55 Wład. 78.00 Wład. 78.05 Wład. 78.10 Wład. 78.15 Wład. 78.20 Wład. 78.25 Wład. 78.30 Wład. 78.35 Wład. 78.40 Wład. 78.45 Wład. 78.50 Wład. 78.55 Wład. 79.00 Wład. 79.05 Wład. 79.10 Wład. 79.15 Wład. 79.20 Wład. 79.25 Wład. 79.30 Wład. 79.35 Wład. 79.40 Wład. 79.45 Wład. 79.50 Wład. 79.55 Wład. 80.00 Wład. 80.05 Wład. 80.10 Wład. 80.15 Wład. 80.20 Wład. 80.25 Wład. 80.30 Wład. 80.35 Wład. 80.40 Wład. 80.45 Wład. 80.50 Wład. 80.55 Wład. 81.00 Wład. 81.05 Wład. 81.10 Wład. 81.15 Wład. 81.20 Wład. 81.25 Wład. 81.30 Wład. 81.35 Wład. 81.40 Wład. 81.45 Wład. 81.50 Wład. 81.55 Wład. 82.00 Wład. 82.05 Wład. 82.10 Wład. 82.15 Wład. 82.20 Wład. 82.25 Wład. 82.30 Wład. 82.35 Wład. 82.40 Wład. 82.45 Wład. 82.50 Wład. 82.55 Wład. 83.00 Wład. 83.05 Wład. 83.10 Wład. 83.15 Wład. 83.20 Wład. 83.25 Wład. 83.30 Wład. 83.35 Wład. 83.40 Wład. 83.45 Wład. 83.50 Wład. 83.55 Wład. 84.00 Wład. 84.05 Wład. 84.10 Wład. 84.15 Wład. 84.20 Wład. 84.25 Wład. 84.30 Wład. 84.35 Wład. 84.40 Wład. 84.45 Wład. 84.50 Wład. 84.55 Wład. 85.00 Wład. 85.05 Wład. 85.10 Wład. 85.15 Wład. 85.20 Wład. 85.25 Wład. 85.30 Wład. 85.35 Wład. 85.40 Wład. 85.45 Wład. 85.50 Wład. 85.55 Wład. 86.00 Wład. 86.05 Wład. 86.10 Wład. 86.15 Wład. 86.20 Wład. 86.25 Wład. 86.30 Wład. 86.35 Wład. 86.40 Wład. 86.45 Wład. 86.50 Wład. 86.55 Wład. 87.00 Wład. 87.05 Wład. 87.10 Wład. 87.15 Wład. 87.20 Wład. 87.25 Wład. 87.30 Wład. 87.35 Wład. 87.40 Wład. 87.45 Wład. 87.50 Wład. 87.55 Wład. 88.00 Wład. 88.05 Wład. 88.10 Wład. 88.15 Wład. 88.20 Wład. 88.25 Wład. 88.30 Wład. 88.35 Wład. 88.40 Wład. 88.45 Wład. 88.50 Wład. 88.55 Wład. 89.00 Wład. 89.05 Wład. 89.10 Wład. 89.15 Wład. 89.20 Wład. 89.25 Wład. 89.30 Wład. 89.35 Wład. 89.40 Wład. 89.45 Wład. 89.50 Wład. 89.55 Wład. 90.00 Wład. 90.05 Wład. 90.10 Wład. 90.15 Wład. 90.20 Wład. 90.25 Wład. 90.30 Wład. 90.35 Wład. 90.40 Wład. 90.45 Wład. 90.50 Wład. 90.55 Wład. 91.00 Wład. 91.05 Wład. 91.10 Wład. 91.15 Wład. 91.20 Wład. 91.25 Wład. 91.30 Wład. 91.35 Wład. 91.40 Wład. 91.45 Wład. 91.50 Wład. 91.55 Wład

